

Η μεγάλη πτώση των τουριστικών εσόδων διόγκωσε το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στο 8μηνο

2020/10/26 12:53 στην κατηγορία ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διευρύνθηκε σε ετήσια βάση κατά €6,9 δις, στο 8-μηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2020, σύμφωνα με τα στοιχεία των εξωτερικών συναλλαγών της ελληνικής οικονομίας (πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος).

Όπως σημειώνει στο πρόσφατο δελτίο της «7 Ημέρες Οικονομία» η Eurobank, η εν λόγω επίδοση αντανakλά κυρίως την **ισχυρή πτώση των τουριστικών εσόδων** λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19.

Αναλυτικά, οι τουριστικές εισπράξεις διαμορφώθηκαν στα 2,7 δις. σε τρέχουσες τιμές από 13,2 δις. το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι (-€10,5 δις. ή -79,7%). Οι αντίστοιχες πληρωμές, ήτοι οι εισαγωγές τουριστικών υπηρεσιών, μειώθηκαν κατά -€1,2 δις. ή -67,1% με αποτέλεσμα τη συρρίκνωση του πλεονάσματος των ταξιδιωτικών υπηρεσιών κατά -€9,3 δις.

Στα υπόλοιπα ισοζύγια που συνθέτουν το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών τα αποτελέσματα είχαν ως εξής: το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών μειώθηκε κατά 3,1 δις., συγκρατώντας σε έναν βαθμό τη διόγκωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών -πλην του ταξιδιωτικού ισοζυγίου- συρρικνώθηκε κατά 1,3 δις., το ισοζύγιο πρωτογενών εισοδημάτων αυξήθηκε κατά 0,7 δις., ενώ το ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων ήταν οριακά αμετάβλητο.

Η επιδείνωση στο διάστημα Ιανουαρίου-Αυγούστου 2020 είναι **η υψηλότερη που έχει καταγραφεί** από τότε που υπάρχουν διαθέσιμες παρατηρήσεις.

Αυτό το αποτέλεσμα εξηγείται από τον μεγάλο βαθμό ευαισθησίας που παρουσιάζει ο κλάδος του τουρισμού στην τρέχουσα υγειονομική κρίση. Επιπρόσθετα, οι συνεχείς αντικυκλικές παρεμβάσεις των ασκούντων την οικονομική πολιτική άμβλυναν σε έναν βαθμό τη μείωση των εισοδημάτων, στοιχείο που συγκράτησε την πτώση των εισαγωγών.

Αναλυτικά, στο 8μηνο του 2020 οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, εξαιρουμένων

των καυσίμων και των πλοίων, μειώθηκαν κατά 30,1% YoY ή -12,9 δισ. και των εισαγωγών κατά -10% ή -€3,9 δισ.

Σύμφωνα με την πιο πρόσφατη δημοσίευση του περιοδικού Focus Economics (τεύχος Οκτωβρίου 2020), η εκτίμηση της αγοράς (consensus) για το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στην Ελλάδα το 2020 διαμορφώνεται στο -4,7% του ΑΕΠ από -1,5% το 2019.

Υπό το πρίσμα της ταυτότητας των εθνικών λογαριασμών που εξισώνει τον εξωτερικό δανεισμό, δηλαδή το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, με την απόκλιση ανάμεσα στις συνολικές επενδύσεις και τις αποταμιεύσεις, (το κενό χρηματοδοτείται με κεφάλαια από την αλλοδαπή), η τρέχουσα διόγκωση του εξωτερικού δανεισμού αντικατοπτρίζει περισσότερο **τη συρρίκνωση της δημόσιας αποταμίευσης.**

Σύμφωνα με το Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2021 (Οκτώβριος 2020), το Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης κατά ESA εκτιμάται σε έλλειμμα -8,6% του ΑΕΠ για το 2021 από πλεόνασμα 1,5% το 2020.

Σε παλαιότερα τεύχη του δελτίου «7 Ημέρες Οικονομία» αναφέρεται ότι βραχυπρόθεσμα, το σενάριο ισχυρής ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας ήταν πιθανό να συνδεθεί με προσωρινή διόγκωση του εξωτερικού δανεισμού, καθώς **οι επενδύσεις θα ενισχύονταν με γρηγορότερους ρυθμούς απ' ότι οι αποταμιεύσεις.**

Εφέτος, μέσω βαθιάς ύφεσης, ο εξωτερικός δανεισμός θα διογκωθεί καθώς οι αποταμιεύσεις θα συρρικνωθούν -κυρίως λόγω της μείωσης της δημόσιας αποταμίευσης- με γρηγορότερους ρυθμούς απ' ότι οι επενδύσεις.

Σημαντική πτώση των φορολογικών εσόδων, της τάξης του 15%, στο 9μηνο

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού (ΚΠ), για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2020, το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε έλλειμμα ύψους 7.008 εκατ., έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 2.568 εκατ. (ήτοι χαμηλότερο κατά 9.575 εκατ.) και πρωτογενούς πλεονάσματος 4.474 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2019.

Το ισοζύγιο ΚΠ παρουσίασε έλλειμμα ύψους 11.265 εκατ. έναντι στόχου για έλλειμμα 1.544 εκατ. (ήτοι υψηλότερο έλλειμμα κατά 9.721 εκατ.) και έναντι ελλείμματος 119 εκατ. για το αντίστοιχο διάστημα του 2019.

Αναλυτικότερα, για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2020, τα καθαρά έσοδα ΚΠ

διαμορφώθηκαν σε 33.501 εκατ., παρουσιάζοντας αρνητική απόκλιση από το στόχο των **38.219 εκατ. κατά 4.719 εκατ. (ή κατά 12,3%)**, η οποία κατά κύριο λόγο οφείλεται στην μείωση της οικονομικής δραστηριότητας λόγω της υγειονομικής κρίσης, καθώς και στην επίπτωση από τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπισή της.

Συγκεκριμένα, τα έσοδα από φόρους διαμορφώθηκαν στα 31.032 εκατ., σημαντικά μειωμένα σε σχέση με τον στόχο κατά 5.454 εκατ. (ή κατά 14,9%), λόγω των αναβολών των φορολογικών υποχρεώσεων που αποφάσισε η Κυβέρνηση για να διευκολύνει πολίτες και επιχειρήσεις εξαιτίας της πανδημίας.

Ειδικότερα για τον μήνα Σεπτέμβριο, τα έσοδα από φόρους ανήλθαν σε 3.942 εκατ., **μειωμένα κατά 1.904 εκατ. (ή κατά 32,6%)** έναντι του μηνιαίου στόχου που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2020, εκ των οποίων ποσό 1.600 εκατ. εκτιμάται ότι οφείλεται σε αναβολές φορολογικών υποχρεώσεων (αναβολή πρώτης δόσης ΕΝΦΙΑ για τέλη Οκτωβρίου, μείωση προκαταβολής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων που έχουν πληγεί από τον Covid 19, περισσότερες δόσεις για τον φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων).

Αντιθέτως, τα έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) παρουσίασαν θετική απόκλιση σε σχέση με τον στόχο κατά 1.158 εκατ. (ή κατά 43,3%).

Από την πλευρά των δαπανών, για την περίοδο Ιανουαρίου – Σεπτεμβρίου 2020, καταγράφηκε υπέρβαση έναντι του στόχου της τάξης των 5.002 εκατ. (τροποποιημένη ταμειακή βάση, 44.766 εκατ. σε σύγκριση με τον στόχο των 39.764 εκατ.).

Η διαφορά αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο: **α)** στη δαπάνη αποζημίωσης ειδικού σκοπού (μισθωτών και επιστημόνων) λόγω της πανδημίας του COVID-19, ύψους περίπου €1.375 εκατ., **β)** στη δαπάνη ενίσχυσης επιχειρήσεων με την μορφή επιστρεπτέας προκαταβολής ύψους περίπου €864 εκατ., **γ)** στη δαπάνη έκτακτης επιχορήγησης προς τον ΕΦΚΑ και τον ΕΟΠΥΥ για την κάλυψη υστέρησης εσόδων από τις μειωμένες ασφαλιστικές εισφορές λόγω της πανδημίας, ύψους €420 εκατ. και €263 εκατ. αντίστοιχα, **δ)** στις αυξημένες δαπάνες του ΠΔΕ κατά €2.416 εκατ., κυρίως λόγω των δαπανών για αποζημίωση ειδικού σκοπού επιχειρήσεων και αυτοαπασχολούμενων και για επιδότηση τόκων δανείων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων λόγω της πανδημίας του COVID-19, και **ε)** στις αυξημένες πληρωμές για τόκους κατά €160 εκατ.